

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei

Apare odată în săptămână: **Dumineca.**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

P. S. Sa Episcopul nostru în mijlocul credincioșilor Săi.

(Sfințirea bisericii din Găvoșdia.)

Idealul creștinismului se poartă cu jertfe și osteneți mari. Cu jertfe și oboseli introduce P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, un nou duh de viață creștinească în dieceza Aradului. Căci P. S. S. face operă constructivă de zidire sufletească prin faptul că biserica devine activă; ea vine în mijlocul poporului.

De asta dată vizitația canonică se face pe valea mănoasă a Mureșului, în protopopia-tul Radna. Sâmbătă în 7 l. c. la oarele 12 din zi, plecăm cu itinerarul spre Vărădia. P. S. Sa are în suită pe părinții M. Păcățian, I. Cioară și S. Stana. La Radna ni se atașează pâr. protopop Givulescu și primpretorele plasei Radna, Cornea. Poporul din Vărădia îmbrăcat de sărbătoare ne așteaptă în curtea bisericii, iar părintele Turcu oferă P. S. Sale spre sărutare sf. Evanghelie și sf. Cruce. Ne surprinde preciziunea și evlavia cu care cântă corul de țărani, întruat și condus de tinărul Iosif Turcu. Asistat de preoții din suită, P. S. Sa face un serviciu religios scurt, citește în genunchi rugăciunea de deslegare, apoi rostește o vorbire plină de miez, prin care aruncă sămânța cuvântului lui Dumnezeu în sufletele credincioșilor însetați după glasul arhieresc, care a grăbit cu dragoste în mijlocul turmei sale, căci trecutul ne spune că bucuriile și durerile poporului român au fost totdeauna bucuriile și suferințele ierarhilor noștri. Steau călăuzitoare al poporului nostru este ca în trecut, și pe viitor sf. biserică, care prin glasul, slujitorilor se străduiește să ducă împărția lui Dzeu în sufletele mulțimei. Imparte sfaturi pentru viață cinstită și creșterea pruncilor în duh creștinesc. Apoi împloară P. S. Sa binecuvântarea cerească peste toți credincioșii și familiile lor.

Părintele Ioachim Turcu face P. S. Sale părintelui Episcop o dare de seamă despre starea parohiei. Are 1000 de suflete, toți buni

creștini ortodoxi. Biserica este frumoșică, școală, casă parohială ouă, edificate sub păstoriarea părintelui Turcu, arată vrednicia acestui preot.

De aici plecăm la Soroșag, comună mică administrată de părintele Turcu din Vărădia. Micața bisericuță este ticsită de public. Face impresie excelentă cum întreg publicul cântă în biserică. Este hărnicia părintelui Vasile Popa din Toc, care a fost învățător și preot aici. După rugăciunea de îngenunchiare P. S. Sa părintele Episcop rostește o predică frumoasă în care laudă evlavia credincioșilor de aici, unde nu este nici un sectar, și le pune la inimă ca să ție cu tărie la legea noastră strămoșească, care ne-a ajutat să trăim liberi în țară noastră.

Pe șoseaua bine întreținută plecăm spre comuna Giulița, unde ajungem spre înserate.

Aici păstorește părintele Ioan Covaci. Și aici părintele Episcop Grigorie vorbește cu multă dragoste poporului venit la biserică, îndeamnă pe credincioși să fie creștin adevărați, să țină la poruncile și învățăturile sf. noastre biserici, rostește rugăciunea de deslegare și împloară binecuvântarea lui Dzeu asupra comunei.

Sunt oarele 6 când luăm o gustare în casa părintelui Covaci. Apoi P. S. Sa Dl Episcop însoțit de părintele protopop Givulescu și dl primpretor Cornea se reîntorc la Vărădia unde vom poposi peste noapte, iar părinții Păcățian, Cioară și Stana pleacă mai departe spre Găvoșdia pentru a sluji vecernia și utrenia în biserica renovată din nou, care se va sfinți mâine zi Duminecă.

Cina o luăm în casa părintelui Turcu din Vărădia.

Duminecă în 8 l. c. dimineață la oarele 8 plecăm la Găvoșdia. P. S. Sa este așteptat naintea bisericii de o companie de pompieri din Săvârșin, care face onorurile, apoi de popor mult, din toate comunele din jur. În ușa bisericii îl întâmpină următorii preoți îmbrăcați în ornate: Mihai Păcățian, Procopie Givulescu, S. Stana, Ioan Cioară diacon episcopesc, apoi Ioachim Turcu, Ioan Covaci, Adrian Mursa, Tomuța și Givu. După sfințirea apei se face

încunjurarea sf. biserici cu cetirea celor trei evanghelii de către P. S. Sa părintele Episcop, părintele referent Păcățian și părintele protopop Givulescu. Apoi se continuă sf. liturgie în mod maestos; cântă corul din Vărădia condus cu mult tact, de studentul în teologie Marius Țiucra.

La priceasnă P. S. Sa părintele Episcop Grigorie încunjurat de preoții celebranți, iese naintea publicului și mănecând dela citatul evanghelic „Cel-ce mă va mărturisi pe mine naintea oamenilor, și eu îl voi mărturisi pe el naintea Tatălui ceresc”, rostește o predică înălțătoare, cu o tărie de convingere care îmi învoacă în memorie cuvintele cetite undeva că, auzind de pe amvon o vorbire binesimțită îți face impresia că „s'aude glasul ceriului către pământ”. Imi plimb ochii prin biserică și văz poporul robust, vânjos, îmbujorat la față, cu mâinile încrucișate spre rugăciune, iar ochii lor sunt icoana sufletească, care ne arată viața lor curată și cinstită.

Peste tot pe valea Mureșului avem creștini buni, sănătoși, cari țin mult la biserică, și sunt feriți aproape cu totul de secte. Relevăm aici că la târnosirea bisericii din Găvoșdia P. S. Sa Dl Episcop Grigorie a împărțit darul diaconiei candidatului de preot ales capelan în Vărădia: Iosif Turcu.

După ce luam masa la școală, aranjată de părintele Givu, la oarele 2 după masă, plecăm la *Bătuța*, o comună mică, locuită de creștinii buni și evlavioși. Biserica frumoasă și bine aranjată, arată vrednicia preotului Adrian Mursa. Și aici cântă corul țaranilor. Se face serviciu cu rugăciune de deslegare, apoi P. S. Sa rostește poporului cuvinte de dragoste, de îmbărbătare și tărie în legea lui Hristos.

De aici plecăm la *Monoroștia*, unde ne așteaptă popor mult, în frunte cu părintele Nicodem Neagota. Aici avem o biserică veche de lemn cu picturi originale pe lemn, zidită în anul 1766. Și aici cântă frumos țaranii noștrii, instruiți de părintele Neagota. După rugăciunea de deslegare și vorbirea P. S. Sale, plecăm spre ultima comună pe care o cercetează P. S. Sa în acest drum apostolesc, Bârzava. Aici găsim o biserică mare, închepătoare și ținută în curățenie. Biserica este ticsită de public și cântă bine corul, condus de învățătorul Pleș. Aici sunt și credincioși gr. cat., cari au grăbit să vază sărbătoarea românilor. Preoții de aici Popovici și I. Ciorogar, cari trăesc într'o armonie frățească și păstoresc cu multă iubire, fac P. S. Sale un raport în care laudă ținută și iubirea de biserică a enoriașilor lor. În predică părintele Episcop declară că este mulțu-

mit cu rezultatul vizitației canonice de pe valea Mureșului, sfătuește pe creștini să primească dela Părintele lor cel mai mare, binecuvântarea lui Dzeu, și porunca ca, și de aici nainte să se nizuiască a fi tot mai buni creștini, să cerceteze biserica regulat, tinerii să-și cinstească părinții, iar bătrânii să premerge tinerilor cu pildă bună, mai relevăm că în toate cele 7 sate străbătute, părintele Episcop a împărțit credincioșilor mai multe broșuri din „Biblioteca bunului păstor”. Pe înserate urcăm în două automobile, cari ne duc la Radna, la locuința părintelui protopop Givulescu, unde ne așteaptă Doamna protopopeasă cu cină bogată în bucate gustoase.

Iar la oarele 10 $\frac{1}{2}$ P. S. Sa Dl Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa mulțumit că a putut vesti cuvântul sf. Evanghelii, și a coborâ pe Dl Hristos în încă 7 sate, urmat de suita Sa, s'a reîntors la reședința din Arad.

Preoțimea

în fața alegerilor comunale județene și parlamentare.

E vorba de ținuta preoțimei române față de alegerile, pentru cari deja se mișcă toate partidele politice din țară.

Sub stăpânirea străină noi (clerul) eram un factor respectat, atât în fața străinilor, cât mai vartos în fața poporului și a alegătorilor.

Sfatul nostru — de regulă în înțelegere cu ceilalți intelectuali — era ascultat și în rare cazuri am fost înfrânți de adversar.

E de prisos să amintesc că întreagă forța noastră rezida în solidaritatea noastră, carea azi a devenit un „pium desiderium”.

Imprejurările ne-au constrâns să ne espunem la alegeri, ba am făcut adeseori politică de stradă chiar, deși de după canoane în mod ilicit, oprindu-se amestecul preoților în politică sub urmări de caterisire, dar numai astfel ne-am apărat și conservat limba și legea.

Acest pericol azi nu ne mai amenință, preoții modesti ai bisericii umilite de eri, au devenit preoții bisericii dominante de azi, ni se impune în situația schimbată o altă ținută politică.

Mai corect ar fi dacă în genere clerul nu s'ar îngera în alegerile politice de după partide, ci să cauta după posibilitate să compună în fiecare comună o listă a oamenilor de cinste, a căror trecut este nepătat și la nici un caz să nu ne punem în fruntea partidelor sau grupărilor politice fie ele de orice nuanțe, s'ar admite însă unica excepție când lupta s'ar da între noi și minoritari, în care caz trebuie să

fim iarăși solidari și datori să ne punem în fruntea alegătorilor noștri.

Astăzi preoții sunt divizați de după partide politice, iar de vom continua și la proximele alegeri tot acest procedeu, ne vom perde total și puțină autoritate ce ne-a mai rămas ici-colea în fața poporului.

După multă premeditare și studiu am ajuns la trista esperință că luptele noastre politice de astăzi ne discreditează nu numai pe noi preoții ci și pe ceilalți intelectuali, acestia însă după alegeri se retrag la adapost, iar clerul rămâne în mijlocul poporului și are să supoarte toate mizeriile alegerilor, fie că a câștigat, fie că a pierdut partidul din care face parte.

Și cum, fiecare partid reușit la alegeri tinde spre fericirea statului și, cum guvernul ori care ar fi, nu e în stare să satisfacă doleanțele poporului, iar opoziția crede că de ar fi reușit ei, afacerile ar merge mai mulțumitor, ajungem la soluția că: după posibilitate să se combineze o listă singură — cum a fost cazul și la alegerile camerelor comerciale în multe locuri — iar dacă aceasta ar fi cu neputință, atunci să ne retragem de pe arena luptelor politice de după partide și să ne facem datoria conștientos în conziliile comunale, unde ni s'a rezervat dreptul de reprezentanți și fără alegere.

Dividați acasă, dividați în parlament de după partide, ici-colo sporadic se capătă câte un blid de linte, dar în definitiv nu ne edificăm, fără ne compromitem.

După posibilitate ni-se impune ca preoți canalizarea tuturor diverziunilor și asperităților dintre partide și nicidecât hărțuiala politică dintre păstor și turmă.

Cine știe vr'o soluție mai salutară să ni-o comunice, o vom urma cu plăcere.

Natanail.

6 predici într'o zi și — la o Biserică.

Nu-i paradox. Șase predici într'o zi și într'o Biserică. Nu la noi, ci la rom. catolici. În Biserica lui Matia din Cluj.

Cu prilejul începerii cursurilor la Universitatea din Cluj, m'a chemat și pe mine datoria acolo. Pe la orele 7, m'au deșteptat sunetele clopotelor. Era Duminecă. Las Otelul „Parisien“ și plec — la Biserică. — Va fi greșală, nu știu; dar păcat n'a fost că am intrat, în calitatea mea de preot ortodox, în prima Biserică ce-o întâlnii în cale. Era Biserica Matia din Forul Libertății.

Preotul liturgisitor era pe la sfârșitul primului servici. Urcase apoi amvonul. I-am ascultat predica.

Era tâlcuirea pericopei, cu însuflețiri și cu indemnuri la viețuire indigitată de învățăturile sfinte. Preotul tânăr și-a împlinit misiunea cu conștiință. Din zădul confratelui am luat inspirație.

*

O Sftă Cruce, o închinăciune și — dau spre ieșire. În stradă, adeca la piața înaintea Bisericei o mare de elevi. — Erau școlile primare. Sosiră la timpul fixat. Convoitul mă atrase și întrai din ușa în Biserică. Presupuneam, că preotul va predica și copiilor. Doriaș să-l mai ascult. După un servici scurt de 10—15 minute preotul era la amvon. Era altul nu cel de mainainte. Un preot tânăr la chip, blând la vorba și tacticos în atitudini. Predica era anume pentru elevi. Erau 3—4 sute. — Un cuprins de învățături frumoase și indemnuri la datorințele ce le revin. Am luat nouă inspirație.

*

Serviciul scurt și predicele instructive mă opriră și la serviciul pentru a 2-a serie de elevi. — Veniră cei dela licee. La amvon alt preot, o predică admirabilă despre virtuțile cari formează podoaba unui tineret, în care părinții și societatea își pun toată nădejdea.

*

La aceeaș Biserica și la un servici antemeridian 3 predici. Poporul și tineretul, caruia i-se dă cu atâta imbelșugare merindea sufletească nu va putea fi niciodată îngrat ori indiferent cătră Biserica sa.

*

Timpul inaintase și am avut un sincer regret, că la Biserică ortodoxă nu mai puteam ajunge. Timpul liturgic trecuse deja.

*

Hotel „Parisien“ — unde eram găzduit, nu e de parte de Piața Libertății cu Biserica lui Matia. — Clopotele mă chemară și după masă. La ora 3 se oficiase Vecernia pentru public și pentru ucenicii de toate breslele. — Precum acestia se perândară, așa se perândară și preoții lor cu predicele. Am ascultat predica pentru popor și predica pentru șegârți (ucenici). Era a 4-a și a 5-a predică în aceeaș zi și în aceeaș Biserică.

*

La Cafeul New-York, în societatea unor cunoștințe vorbeam de zădul apostolesc și de disciplina vieții religioase ce o văzusem în Biserica Matia. Și în vreme-ce inima îmi șoptea elogiul pentru o așa preoțime și-mi inspira respect cătră o așa disciplină, mă gândeam . . . la noi.

*

„De seară va predica N. N. (numele l'am scăpat), un celebru orator bisericesc. O plăcere să-l ascuți“ — observă unul din societate. Cum? și de seară servici cu predică. Da, servici rugăciune și pre-

dică aproape în permanență. Preoțimea nu lasă un prilej fără predică; iar credincioșii se edifică fiecare după felul lor.

Așa pregătesc alții agrul și așa samănă sămânța. În ori-ce timp, la ori-ce prilej, cu vreme și fără de vreme.

Să facem și noi așa barem la timp și barem odată în săptămână — Dumineca. Să predicăm nu de 6 ori, ci barem odată.

Pr. D. Voșiga.

O primejdie națională.

(Conferință.)

de Melentie Șora, preot.

Între predicile, cari țin calea întăririi neamului și slăbesc temelia moralității sociale doctorul Paulescu în studiul său de fiziologie filosofică: „*Cele patru Patimi*” menționează în primul loc *beția*.

Și aceasta indicare nu este fără temeiul alcoolului așa dupăcum se abuzează de consumarea lui formează un atentat la însăși existența neamului. Profesorul Paulescu are dreptate, când arată, că pedeapsa acestui vițiu este științificește dovedit: „*scurtarea existenței și stângerea descendenței*.”

Semnalată și de alte sentinele de veghe primejdia, chestiunea alcoolului percipă actual cercurile competente conducătoare în perspectiva desbaterii în parlament a proiectului de lege pentru produsul și consumul.

În fața acestui proiect biserica dreptei credințe, factorul principal pentru primenirea vieții sănătoase morale și îndreptarea sufletului spre orientări ideale este chemată în primul loc a contribui la rezolvarea în spirit evanghelic a acestei probleme.

Și sunt convins că biserica prin rostul luminațiilor ei ierarhi și preoți și bărbați superiori va indica cele mai potrivite mijloace prohibitive pentru abstenență sau cel puțin temperanță în consumarea spirtoaselor.

Lucrarea de față, — la recercarea P. On. Protoioreu și președinte al Asoc. Andrei Șagura, Secția Arad, — după modeste puteri încearcă a fi o mică și neprețuitoasă contribuție la deșteptarea interesului și cunoașterea în mici cadre a alcoolismului în vederea proiectului sus menționat.

Idolul veseliei a avut adicți și adoratori la toate popoarele peste cari licărește zarea cunoașterii istorice a minții omenești.

În evul antic alcoolul a fost divinizat de concepția vremii. Nu se bănuia atunci ce otravă poartă gustul pișcător, mirosul plăcut, caracteristic; aroma ispititoare a acestui lichid, numit multă vreme „*aqua vitae*”.

După mărturia istoriei: Arabii, cari au atribuit

putere vindecătoare alcoolului și Chinezii sunt popoarele, cari mai dintâu au avut nefericirea să se sbată în ghiarele acestui venin, ținut în mare cinste de ambele.

Uriășele monumente, — cari își oglindesc înălțimile în undele liniștite ale legendarului Nil, alături de epopeea grandioasă a lui Ramses sau al vr'unii Tutan Kamen, deranjat din somn ne-ar putea spune multe din zilele de veselie amețitoare ale decadenței Faraonilor, la curtea căroră, între cei dintâi diregători eră paharnicul, adevă mai marele peste beuturi.

Egyptenii au cunoscut din îndepărtate vremi berea, și au abuzat de deliciul ei.

Nici pământul Tirului și Sidonului n'a fost mai norocos. Fenicienii, au lătit veninul alcoolului până în Hispania, pe unde se revărsaseră coloniile lor. Doar grecii au făcut cunoștință cu beuturile prin intermedierea lor.

Moleșirea morală la Romani a avut un permanent aliment în beții. Bochanalele oarecând serbări de inocentă veselie au degenerat în celea din urmă în ocaziuni de orgii detestabile. Popoarele barbare pe vremea năvălirii lor au cunoscut dulceața amețitoare a beției. Attila a murit în noaptea, nunții sale înveninat de alcool. Istoria ne spune, că mănăstirile germane în evul mediu au fost tot atâtea fabrici de bere.

Mirosul vasului cu presupusa doctorie a alcoolului a făcut ochulul pământului așa, că în veacul al XIV-lea nu eră popor european, care să nu fi făcut bună casă cu el.

La urmări cine se gândia atunci sau nainte? Și ce tragice erau urmărilor! Cine mai știe de Frizmeni harnicii stăpâni de odinioară ai Autraliei, tari și numeroși până a nu gusta alcoolul? (Dr. Aurel Cosma f. ministru vorbire dela Moșnița.) De câteva triburi sălbatice ale Africei înghițite, ca fiii lui Saturn de însuși idolul, căruia s'au aservit cine mai amintește? Câte popoare s'au pipernicit, câte au degenerat?

Dar după acestea reflexii retrospective în adâncul trecutului să deschidem cartea vieții Sfta Scriptură, aceasta minunată carte care arată cum nenumărate păcate și fără delegei au fost săvârșite prin mijlocirea și ispita acestui făt al Satanei după tradiție.

Nu fără temeiul zice apostolul: „Bețivii nu vor moștenii împărăția lui Dzeu” (cor. I. 60). Scena abominabilă dela cartea Facerii c. 10 v. 31—35 din viața lui Lot s'ar fi putut petrece oare fără amețeața beuturii? Câți nefericiți n'ar putea gândi ca la o zguduitoare atenințare la tragedia lui Holofen! Dar Irod nu înbuibându-se în mâncări și beuturi excitatoare a poruncit să se taie copul lui Ioan? Cu drept zice Isus Fiul lui Sirah: „Vinul și mierele înșeală pe cei înțelepți.”

În vechime vinul era considerat ca o beătură sacră. În chipul pâinii și a vinului s'a instituit taina enharistiei. Abuzul de beție este însă oprit de morala

După mărturia istoriei: Arabii, cari au atribuit legii creștine prin graiul Apostolului: „Nu vă îmbătați

din vin în carele este desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul" Epes. 5, 8.

Înțelepții veacurilor din urmă sub influința învățăturilor evanghelice, convinși de primejdia beuturilor spirituoase, au încercat să stavilească valorile ucigătoare ale alcoolului.

Pe lângă toată stăruința lor beția nu s'a putut însă stărpî și băntuie acum după războiu ca niciodată, abuzându-se de fătul cotiturii epocale al vremii ce trăim. Sfta libertate „Slobodna“, cu care se încearcă a se justifica orice exes păcătos.

În anii din urmă am avut tristul prilej să mă conving cum în frământările electorale politice, unii aspiranții la fotolii parlamentare nu se sficeau să afișeze *rachiul* și *tutunul*, ca pe cele mai de căpetenie postulate ale vremii. Iată una din multele împrejurări care slăbește simțul de disciplină morală al societății și de altcum scăzut, notă caracteristică tuturor vremurilor postbelice.

Poporul nostru românesc a cărui soarte ne interesează, în punctul închinării spre beție, încă este bogat în tradiție nu numai sub raportul de descendet al adoratorilor lui Bachus ci și ca moștenitori al patrimoniului dacic.

Buerbista, primul rege al moșilor noștri de pe aceste plaiuri, — după Xenopol, — a trebuit să îndrepte moravurile și închinarea lor spre beție cu forța.

Spiritul materialist al veacului al XIX-lea s'a îngrijit, ca pentru românii din aceasta provincie să se ridice cât mai puține școli și în schimb cât mai multe fabrici de spirt, cari aduceau gros în vistieria Statului mașter nouă. Urmarea? Alcoolul s'a ieftinit și bietul iobag valah a ajuns și el la beătură, privilegiu domnesc în vechime. Azi molipsirea este generală nu numai la noi ci în toate colțurile țării.

Nu înzădar scrie „Revista Sf. Sinod“ la pag. 253/1923. „România este țara unde se bea astăzi mai mult ca în orice parte a lumii“. Și ca să nu pară riscată aceasta afirmațiune arată că „înainte de războiu erau în vechiul Regat într'un județ, nu tocmai mare, 474 cârciumi; astăzi numărul lor a sporit la 603“; apoi că „lucrătorii de pe valea Jiului beau în fiecare săptămână alcool de un milion de lei“. Că „în Basarabia și în Bucovina cârciumile au crescut la număr îndoit față de cel din trecut“.

(Va urma.)

Cercul religios B.-Comloș la Checea-română.

În 14 Octomvrie crt. pentru comuna bisericească Checea-română a fost o sărbătoare înaltătoare de suflete, dar și bogată în învățături creștinești. Cercul religios B.-Comloș, convocat de astădată în însași comuna de pastorie a harnicului preot Atanasie Todan, președintele cercului religios, prin mărețul program ce a desfășurat, a sămănat prin soborul preo-

ților, razele credinței, razele voinței divine, în sufletele primitoare ale acelor bravi și harnici români, cari și până acum, prin conducerea înțeleaptă a păstorului lor, au dat destule dovezi că știu să fie bun creștini, nu prin vorbe ci mai ales prin fapte. Mărturie este pentru aceasta mărețul lăcaș de închinare, binegrițit, apoi școala și în fine casa națională, unde vibrează unul și acelaș duh: *cel al ortodoxiei*.

Se servește sf. liturghie în sobor, de cătră preotul locului asistat de preoții Iustin Bojescu, Grigorie Vermeșan și Vasile Medrea, iar răspunsurile le-a dat corul bărbătesc instruit și admirabil condus de harnicul învățător și fiu al comunei Giulvezan.

La priceasnă păr. Grigorie Vermeșan din Pesac, rostește o prea frumoasă și avântată predică, combătând indiferentismul religios, care începe a se arată și pe satele noastre, ce au fost odinioară modele de credință vie și lucrătoare. Face apologia ortodoxiei și arată necesitatea de a luptă pentru triumful ei. Prin-citate biblice și exemple intuitive, desfășură un frumos tablou al trecutului, când înaintașii celor de azi, îmbătrâniți în zile și cu pletele cărunte, cu mare dragoste alergau pe urma glasului de clopot, ducând de mână pe copilași, nepoții lor, să-i învețe în fața altarului frica de Dzeu și cinstirea de oameni. Îndeamnă pe credincioși a urma pildele lor bune și frumoase și astfel vor lucra la fericirea lor și la în-tărirea scumpei noastre patrii, a cărei cel mai puternic razim e bis. noastră ortodoxă.

La sfârșitul sf. liturghii se face și sfințirea alor doauă frumoase steaguri, donate sf. bisericii de cătră elevii școlaei. Din acest prilej păr. Atanasie Todan prin o frumoasă predică, aduce laude cuvenite, elevilor pentru această creștinească faptă, implorând asupra lor darul și binecuvântarea lui Dzeu.

La conferința intimă ce a urmat după sf. liturghie, prin o îngrijită cuvântare a președintelui s'au pus în discuție multe probleme de actualitate. Între altele un frătesc apel cătră toți preoții cercului, de a începe o cât mai rodnică și intensivă muncă și școală ca catihetii, pentru a crește generațiile ce vin într'un mai pronunțat duh ortodox, și aceasta pentru-că unii dintre frații preoți se sustrag dela această îndatorire. — Chestiunea înființării fondurilor de binefacere, în fiecare parohie; precum și a zidirii caselor parohiale din venitele pământurilor expropriate exclusiv pentru trebuințele bisericilor, urmează să fie discutate și la într'unirea despărțământului, care la rândul său ar putea să înainteze un plan bine argumentat Ven. Consistor. Lupta contra sectelor religioase e ușurată foarte mult prin broșurile ce apar în „bibl. creștinului ortodox“ cari trebuiesc împărțite neîntârziat poporului, iar cu ocaziunea într'unirilor să fie chiar gratuit distribuite pe contul speselor preliminate în viitor în acest scop la rubrica bibliotecii parohiale bunăoară. Apoi cum trebuie să dăm tot sprijinul nostru material

și moral colectei fondului de propagandă inițiat de P. S. S. Episcopul nostru Grigorie.

După masă care ni s'a servit la păr. At. Todan, am grăbit la casa națională, unde poporul aștepta cu nerăbdare desfășurarea programului serbării populare.

Aici păr. At. Todan deschide prin o cuvântare bineșimțită serbarea, arătând frumosul scop al întrunirii cercurilor rel. pe sate. Dă sfaturi și povețe parohienilor, ca să țină în totdeauna cu dragoste la biserica lor, căci în ce chip găina adună puii săi pentru hrană, astfel și biserica pentru hrana cea duhovnicească. Caută apoi elevii școlii și declamă, iar între programul elevilor păr. Vasile Medrea își desfășură instructiva și frumoasa conferință pentru popor, în care prin sfaturi evanghelice și exemple practice sfătuește poporul a ține sărbătorile și repausul duminical și a merge regulat la sfta biserică, căci cei ce urăsc sionul, rușinați vor fi de Dl, că precum iarba de foc așa vor fi uscați. Urmează iar declamări și cântări de elevii școlii după cari păr. Vermeșan prin o scurtă cuvântare aduce laude păr. Todan și inv. Giulvezan pentru felul cum știu să lucreze mână în mână pentru binele și înaintarea comunei. Face un cald apel ca poporul să formeze un puternic zid în jurul lor și să le urmeze cu supunere sfaturile și poveștile lor.

Cu aceasta sărbarea a luat sfârșit iar poporul mângăiat și satisfăcut de cele văzute și auzite s'a împreștiat, ducând fiecare în sufletul său câte un mic grăunte de sămânță al cuvântului lui Dumnezeu.

Corespondent.

INFORMAȚIUNI.

Personale. Luni în 16 l. c. P. S. Sa părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa, va pleca la Sibiu, pentru a participa la ședințele Consistorului Mitropolitan.

Sfințirea bisericii din Miniș. Sâmbătă în 14 l. c. P. S. S. părintele Episcop Grigorie, va pleca cu mare suită pentru a târnoși biserica noastră din frunțașă comună Miniș.

Vrednicia unui preot. Relevăm cu multă satisfacție vrednicia părintelui Dr. I. Felea, care a colectat pentru fondul de propagandă religioasă, în comuna Pecica suma de Lei 12.600. Dorim să fie fapta părintelui Felea, urmată și de alți preoți.

Starea fondului de propagandă

Contribuiri noi:

Comuna bis. Leucusești	Lei	150
Petru Mușdea preot Aciuța	"	100
Cornel Micluța "	"	100
I. Sirban "	"	100
Al. Gligor " Bănești	"	100

T. Gavrilă	"	Brusturi	100
N. Balta	"	Ciuci	100
I. Petrișor	"	Ciungani	100
E. Joldea	diacon	Hălmagiu	100
I. Nicula	preot	Hălmăjel	100
S. Șerban	"	Ionești	100
Ioan Boraiu	"	Lazuri	100
V. Uscățescu	"	Leasa	100
I. Cristea	"	Lungșoara	100
D. Tămaș	"	Obârșia	100
D. Manațe	"	Poenari	100
Amos Florea	"	Prevaleni	100
Alex. Florea	"	Iosași	110
L. Micluția	"	Risculita	100
I. Stefcă	"	Stela	100
P. Hărduțiu	"	Talaj	100
Sergiu Fier	"	Târnavă	200
Stefan Șerban	"	Tisa	100
V. Giurgiu	"	Vața de sus	100
Valeriu Cristea	"	Zimbru	100
C. Lazar protoereu	"	Halmagiu	400
I. Borgescu	preot	Bogda	300
Laurențiu Barzîu	"	Bacamezău	100
E. Isafnescu	"	Bata	200
E. Baianțiu	"	Bata	200
A. Doboș	"	Belotint	200
Moise Bordaș	"	Birchiș	300
T. Cibian	"	Birchiș	300
L. Letescu	"	Bruznic	200
I. Micu	"	Căpălăș	300
P. Hrețiu	"	Chelmac	100
Liviu Dehelean	"	Ususău	300
V. Lugoian	"	Comiat	100
T. Marcu	"	Cuveșdia	300
I. Bucur	"	Groși	100
A. Suciu	"	Labășint	100
F. Manuila protoereu	"	Lipova	200
I. Cimponeriu preot	"	Lipova	300
I. Popescu	"	Ostrov	100
G. Rista	"	Ohaba-Sârbească	100
S. Mihuțiu	"	Selciva	100
T. Petroviciu	"	Țela	300
Tr. Petroviciu	"	Țela	300
Alex. Barbon	"	V-Mare	100
A. Cărăbaș	"	Virîșmort	100
I. Dihor	"	Zăbalt	200
Dr. Ioan Felea, paroh	"	Pecica	500
Petru Rusu presb.	"	"	2000
Dr. Avram Ursuțiu, adv.	"	"	500
I. Niculescu cond. sucursal.	"	Victoria, Pecica	100
C. H. Șiclovan, notar	"	Pecica	100
Ilie Iosana, șef-contab.	"	Victoria, Pecica	100
C. Bodrogean,	"	Pecica	100
Dr. Silviu Tămășdan, medic	"	Pecica	100
Dr. Lazar Ghebeleş, avocat	"	"	200
Cassa agr. de Păstrare	"	Arad-Cenad, Pecica	500
Adam Adalbert,	"	Pecica	100
Moara "Gizela"	"	"	500
Kulliner Danil	"	"	200
Lustig Ernest	"	"	200
Epstein Lajos	"	"	200
Roth Martin jun.	"	"	200
Roth Martin sen.	"	"	200
Stefan Tămășdan	"	"	100
Schlett Geza	"	"	200
Elias Simeon	"	"	100
Cassa de Păstr.	"	"	500
Gh. Crucean	"	"	200

Frații Mang	Pecica	Lei	100
Dr. Karácsony	"	"	200
Nic. Giurgiu, notar	"	"	500
Dezső Fülöp	"	"	200
Ferestrăul Arădan	"	"	500
Căp. Tr. Achimescu	"	"	200
Nicolin	"	"	100
Teodor Orga	"	"	100
Romulus Iugu	"	"	100
Cornel Borbil	"	"	100
Tr. Rațiu, contr. fin.	"	"	100
Cassa econom. cercuală de Păstr. Pecica	"	"	400
Kocsik Andrei, Pecica	"	"	100
Iulian Muntean, dir. școalei agr. Pecica	"	"	200
Ilie Mitran, agronom Pecica	"	"	100
Iulian Luțai	"	"	100
Gh. Debrețin, econom	"	"	100
D. Cenadan, mechanic	"	"	100
Dr. Ioan Băneșiu adv.	"	"	100
Zimmermann Izidor	"	"	100
Gheorghe Novac	"	"	100
Kulliner Maurițiu	"	"	200
Moholea Ilie	"	"	100
Elias Adolf	"	"	200
Ioan Zeissler, comerciant	"	"	200
Braun Ignatie	"	"	100
Samuil Konerth	"	"	100
Jiva Petrovici	"	"	100
Friedmann	"	"	200
Dimitrie Cizmaș	"	"	100
Ceri, măcelar Pecica	"	"	100
Weisz Ignatie, Pecica	"	"	100
Simeon Pălinoșu, Pecica	"	"	100
Dr. Enea Benția medic, Pecica	"	"	100
Andrei Streza inginer, Pecica	"	"	200
Petru Oncu, Pecica	"	"	200

Stăruiiți pe lângă credincioși să dăruiască pentru fondul de propagandă religioasă.

Cei ce contribuiesc pentru fondul de propagandă religioasă vor lua daruri însuțit întărind biserica lui Hristos.

CONCURSE.

Nr. 1790/1925.

Pentru distribuirea uneia eventual alor două burse din fundațiunea medicului Dr. Iulia T. Mera din Șiria se publică concurs de 30 zile socotite dela prima publicare a acestui concurs în organul eparhial „Biserica și Școala“.

Admisibil la concurs sunt în general tinerii români ortodoxi săraci studenți la facultăți de drept, medicină, filosofie, telmică, teologie, cu purtare bună și spor excelent în studii. În distribuirea bursei se vor ținea în seamă următoarele dispoziții speciale ale fondatorului.

a) Preferință vor avea în locul prim aceia dintre reflecțanți, cari vor putea dovedi, că sunt înrudiți cu fondatorul până la al șaselea grade de sânge ori de cuscrie.

b) În al doilea lor tinerii născuți în Șiria (județul Arad).

c) În al treilea rând: cei născuți în județul Aradului,

respectiv în dieceza Aradului, și în fine cei născuți în mitropolia ort. română a Ardealului.

d) În absența recurenților potriviți din categoriile de mai sus ale studenților de facultăți se pot vota burse și altor tineri studenți eminenți și săraci din clasele V—VIII ale școalelor secundare, eventual academii, comerciale, școale militare de cadeți și din preparandii (școale normale) în ordinea de sub a—b.

Pentru ași dovedi îndreptățirea, concurenții vor avea să prezinte, potrivit cu dispozițiile din § X al literelor fundamentale, documente autentice a) că sunt cetățeni români; b) că-s născuți din căsătorie legală bisericească a părinților ort. români; c) că atât ei cât și părinții lor aparțin și acum bisericii ortodoxe române; d) că sunt atât de săraci, încât fără stipendii nu sunt în stare a-și continua studiile; e) că atât trupește cât și sufletește sunt sănătoși; f) că studiile de mai înainte le-au terminat cu spor excelent; g) cu informațiunile familiară, că sunt înrudiți cu fondatorul până la al VI-lea grad de sânge ori de cuscrie, că sunt născuți în Șiria, ori în județul Aradului, ori în dieceza Aradului ori pe teritoriul mitropoliei Ardealului.

Imprejurarea de sub lit. d se va dovedi cu atestat bine precizat și detaliat, dela antistia comunală și vidimat de oficiul parohial ort. român al locului.

Reflecțanții, cari eventual mai au vre-o bursă, sunt datori să arate: că suma acelei burse și că dela cine o au.

Cererile, ajustate cu dovezile cerute mai sus vor trebui trimise Consistorului eparhial în termen. Cererile întrate mai târziu ori ne ajustate complet nu e vor lua în șocotintă.

Arad, din șed. cons. dela 2 Octombrie 1925.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Nr. 412—925

Concurs repetit: Pentru indeplinirea parohiei **Lalașint** (protopopiatul Lipovei) devenită vacantă prin decedarea parohului Ioan Hadan în conformitate cu rezoluțiunea consistorială N- 3604/925, se publică de nou concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios a Bisericii și Școala.

Emolumintele sunt:

- 1) Un intravilan parohial.
- 2) Una sesiune de pământ parohial în estenziune de 32 jugh. de astăzi așa precum a folosit-o decedatul paroh de 32 jugh. și anume: 20 jugh. arabil și 12 jugh. fânaț tot la șes, pe timpul cât va fi numai un preot în comuna bisericească.
- 3) Ștolele legale.
- 4) Birul legal care stă din una măsură cucuruz dela fiecare număr de casă, iar dacă pe un intravilan ar fi două case, aceste la olaltă plătesc măsura respective de fiecare jumătate măsură.

Din venitul parohial jumătate — până la 2 Martie 1926 — compete văduvei preotese rămasă după decedatul preot, care va suportă toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suportă toate dările după beneficiul său și a catehiză la școala primară din loc.

Parohia e de clasa III-a recurenții vor dovedi asemenea cvalificațiune.

Reflectanții i-și vor înainta recursele ajustate cu documentele recerute — adresate comitetului parohial ortodox român din Lalașinț — la oficiul protopopesc ortodox român din Lipova și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sordbătoare în sf. biserică din Lalașinț, spre a-și arăta dexteritatea în eele rituale și oratorie observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din alta dieceză au să posedă permisiunea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea recurge, eeia-ce vor dovedi protopresbiterul tractual spre a li-se dă voia a se prezenta în parohie.

Lalașinț, din ședința comitetului parohial ortodoxă română ținută la 8 Iunie 1925.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabricin Manuilă*, protopop.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei vacante din **Dobrești**, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele venite:

1. Usufructul sesiei parohiale constatătoare din 32 jugăre pământ, cu drept depășune.

2. Usufructul unui intravilan de 800□.

3. Stolele legale și

4. Retribuția dela stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Casă parohială nu este, dar dacă nou alesul poate și voește să ocupe și postul de învățător la școala primară, care e ocupat de învățător tolerat, va locul în edificiul școalei; la caz contrar se va îngriji însuși de locuință.

Parohia e de cl. III-a și așa dela reflectanți se cere cvalificația corespunzătoare acestei clase, va predica în toate Duminecile și Sărbătorile.

Alesul supoartă toate dările după beneficiul său, fiind îndatorat a catihiza elevii ortodox român dela școala primară din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

Reflectanții își vor înainta petițiile instruate în regulă, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț, județul Timiș-Torontal, în terminul concursual.

Tot în acest termin sunt poștiți a se prezenta într'o Duminecă sau într'o sordbătoare în sf. biserică din Dobrești, județul Caraș-Severin, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, eventual în cele rituale.

Reflectanții din alte dieceze, au se dovediască șefului tractual, că au binecuvântarea P. S. D. Episcop diecezan, pentru a putea reflecta la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protoph.

—□—

1—3

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericești, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI“

încalal visa-vis de gara CFR. Arad.

Execuțăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stimă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni.

In editura Librăriei diecezane din Arad a apărut:

CALENDARUL DIECEZAN PE ANUL 1926

cu următorul conținut: Cronologia, sărbători și alte zile schimbăcioase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficioase, Sărbători naționale, zile de repaus la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, *Tabloul cel mai exact și complet al târgurilor din Crișana, Banat și Ardeal*, și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee. **Prețul unui exemplar 12 Lei, iar a celui cu șematismul diecezei Arad 14 Lei.**

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratu-lui public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colationări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**